ติดตามความคืบหน้าการยกระดับการบังคับใช้กฎหมายในตลาดทุนผ่านตัวเลขอายุคดี

(เผยแพร่เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2569 ในคอลัมน์ “ชวนคิด ชวนคุย กับ ก.ล.ต.” เว็บไซต์ข่าวหุ้นธุรกิจออนไลน์)

โดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

กระบวนการบังคับใช้กฎหมายในตลาดทุน มีเป้าหมายที่จะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและความรอบคอบควบคู่กัน ก.ล.ต. จึงให้ความสำคัญกับการรักษาสมดุลระหว่างทั้งสองด้าน เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. ได้ปรับปรุงกระบวนการทำงานด้านการตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีความคืบหน้าอย่างเห็นได้ชัด สะท้อนจากสถิติล่าสุดเมื่อเดือนสิงหาคม 2569 ตัวเลขอายุคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของ ก.ล.ต. ที่นานที่สุดลดลงจาก 8 ปี เหลือ 3.6 ปี และอายุคดีเฉลี่ยลดลงจาก 2.3 ปี เหลือ 1.5 ปี โดยทุกขั้นตอนของการทำงานยังคงมีความครบถ้วน บทความนี้จะชวนไปดูว่าการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และก้าวต่อไปจะเป็นอย่างไร

ปรับการทำงานโดยยังคงความรอบคอบและรัดกุม

ด้วยลักษณะการกระทำความผิดในตลาดทุนมีความเฉพาะตัวที่ต้องพิสูจน์ด้วยข้อมูลการซื้อขายและธุรกรรมทางการเงินจำนวนมาก รวมถึงอาจส่งผลต่อหลายฝ่าย ทั้งผู้ลงทุน บริษัทจดทะเบียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ในทุกขั้นตอนการดำเนินการต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน คดีตลาดทุนส่วนใหญ่ต้องพิสูจน์ด้วยข้อมูลการซื้อขายและธุรกรรมทางการเงินจำนวนมาก ข้อมูลเหล่านี้ต้องถูกรวบรวมและวิเคราะห์อย่างครบถ้วน เพื่อให้คดีมีน้ำหนักเมื่อเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย

การรักษาความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายก็เป็นส่วนที่สำคัญ ตามหลักการพื้นฐานแห่งกระบวนการทางกฎหมาย (Due Process of Law) ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีโอกาสชี้แจง และการตัดสินใจต้องอยู่บนข้อเท็จจริง โดยที่กระแสสังคมไม่มีผลต่อทิศทางการทำงาน

ความรอบคอบและรัดกุมตามกระบวนการเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผลของคดีมีน้ำหนัก และทำให้มั่นใจได้ว่าผู้กระทำความผิดจะได้รับผลหรือบทลงโทษตามกฎหมาย โจทย์จึงอยู่ที่การทำให้ทุกขั้นตอนทำงานได้เร็วและเชื่อมต่อกันได้ดีขึ้นโดยไม่ตัดขั้นตอนใดออก

ความคืบหน้าของการบังคับใช้กฎหมายที่เกิดขึ้นมาจากการปรับวิธีทำงานในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงโครงสร้างของสายงานที่ดูแลด้านการบังคับใช้กฎหมายให้มีความคล่องตัวมากขึ้นตั้งแต่ปี 2567 เป็นต้นมา และการเพิ่มบุคลากรที่เคยมีประสบการณ์เป็นพนักงานสอบสวนเข้ามา **การนำเทคโนโลยีมาช่วยในกระบวนการทำงาน** โดยใช้ในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูลและเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ ทำให้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น **การทำงานร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ต้น** พร้อมทำงานเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านกรอบความร่วมมือ และส่งต่องานระหว่างกันได้คล่องตัวขึ้น นอกจากนี้ ทางเลือกใน**การ**

ลงโทษที่เหมาะกับลักษณะของการกระทำความผิดผ่านมาตรการลงโทษทางแพ่ง ซึ่งเป็นอีกเส้นทางที่ช่วยให้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้เร็วขึ้น

เดินหน้าผลักดันการแก้กฎหมาย

นอกจากการพัฒนาวิธีทำงาน อีกส่วนหนึ่ง ก.ล.ต. ยังเดินหน้าผลักดันการปรับปรุงกฎหมายที่กำกับดูแลรวม 5 ชุด เพื่อให้กฎหมายสอดคล้องกับบริบทปัจจุบันและสากล เพราะกฎหมายเป็นกลไกพื้นฐานที่จะสนับสนุนสิ่งที่ ก.ล.ต. ดำเนินการให้บรรลุผลได้ตามเป้าหมาย ซึ่งหนึ่งในประเด็นสำคัญของการปรับปรุงกฎหมายและได้รับความสนใจจากสาธารณะคือ การให้พนักงาน ก.ล.ต. ร่วมเป็นพนักงานสอบสวนในการทำคดี ในคดีที่มีผลกระทบสูงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ (high impact)

ประเด็นนี้มีความหมายต่อผู้ลงทุน เพราะคดีตลาดทุนต้องอาศัยความเข้าใจเฉพาะทาง ทั้งกลไกการซื้อขาย ข้อมูลธุรกรรม และพฤติกรรมในตลาด เมื่อผู้ที่เข้าใจข้อมูลเหล่านี้ได้ร่วมทำงานในคดีตั้งแต่ต้น การรวบรวมพยานหลักฐานก็ตรงจุดมากขึ้น และการส่งต่อข้อมูลก็ใช้เวลาลดลง เพื่อส่งต่อไปตามกระบวนการยุติธรรมซึ่งมีกลไกตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance) ทั้งนี้ ร่างกฎหมายดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบหลักการเมื่อวันที่ 25 สิงหาคมที่ผ่านมา

ก.ล.ต. ยังคงมุ่งมั่นเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งการปรับกระบวนการทำงานและการผลักดันการแก้ไขกฎหมาย ควบคู่ไปกับการยึดหลักความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับบทลงโทษตามกฎหมายอย่างทันท่วงที อันจะเป็นบรรทัดฐานในการป้องปรามการกระทำความผิด และเป็นรากฐานสำคัญของการคุ้มครองผู้ลงทุนและการพัฒนาตลาดทุนไทย

ทั้งนี้ นอกจากการติดตามความคืบหน้าพัฒนาการด้านการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายในตลาดทุนผ่านข่าวสารและการสื่อสารของ ก.ล.ต. แล้ว ผู้สนใจสามารถศึกษาข้อมูลการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงสถิติที่เกี่ยวข้องได้จากเว็บไซต์ ก.ล.ต. ซึ่งมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถติดตามข้อมูลได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น

****